

A RÖVID HULLÁMÚ SUGÁRZÁS ELŐREJELZÉSE HIDEGLÉGPÁRNÁS IDŐJÁRÁSI HELYZETEK BEN.

Peterka András¹, Geresdi István²

¹HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt

²Pécsi Tudományegyetem, TTK, Földrajzi és Földtudományi Intézet

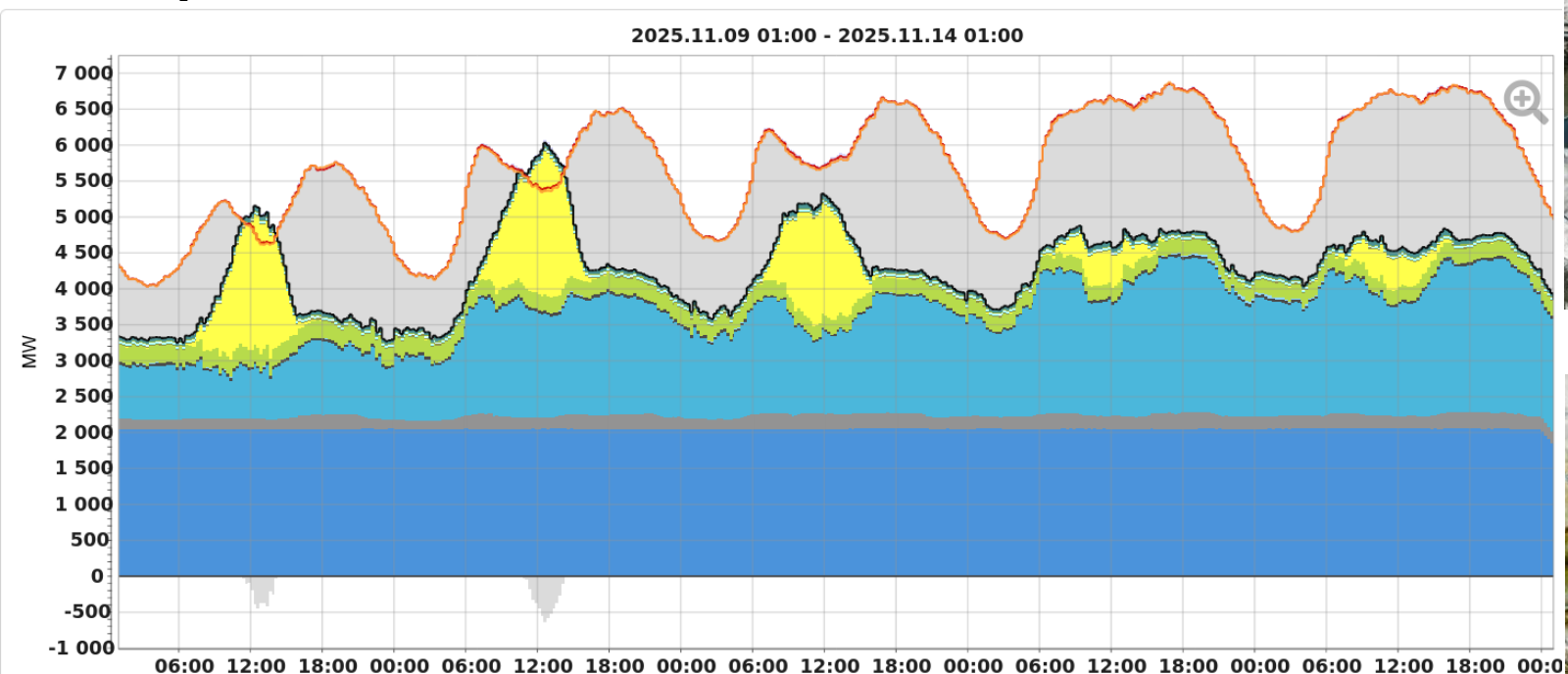
2025. december 05.

Motiváció I.

- A fotovoltaikus áram termelés téli időszakban is fontos
- Téli időszakban megfigyelhető meteorológiai jelenségek:
  - Hidegpárna
  - Köd
- Hibás előrejelzés nagy mértékű tévedés termelésben

Motiváció I.

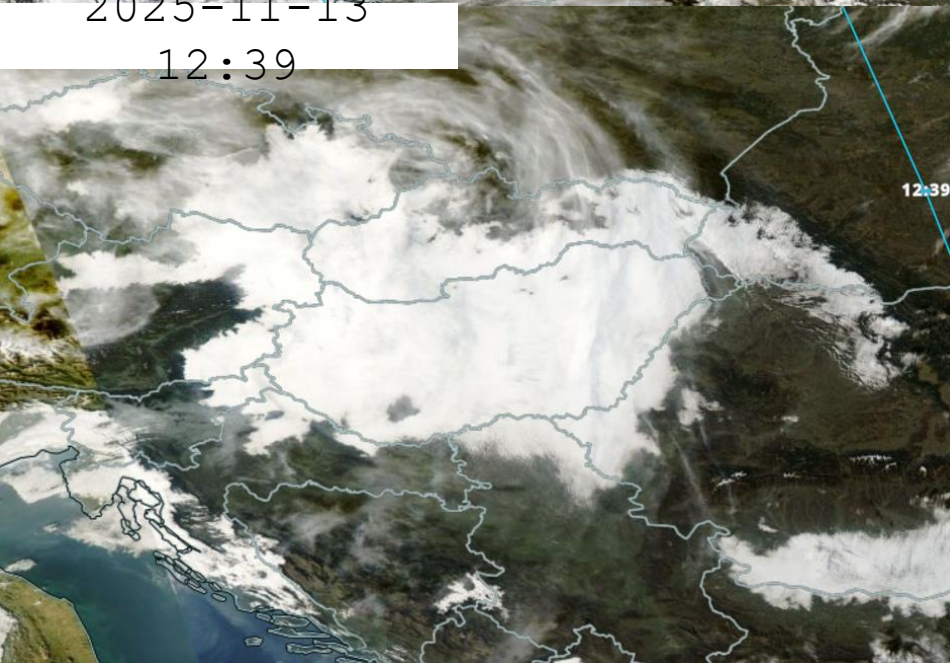
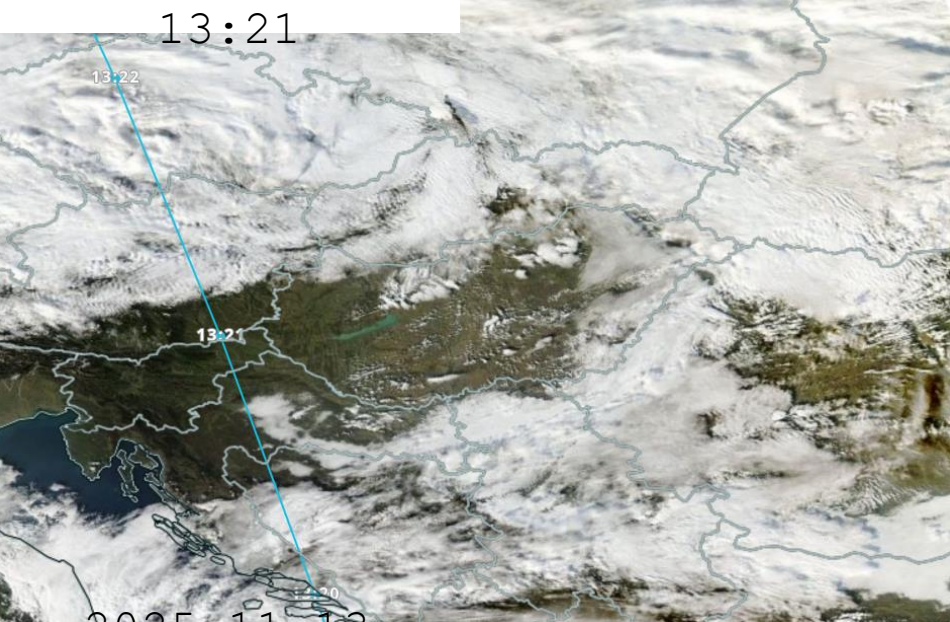
■ Ipari fotovoltaiikus áram termelés

Forrás: <https://www.mavir.hu/web/mavir/energia-mix-eromuvi-termeles-primer-forrasok-szerinti-megoszlasa-es-az-import-export-szaldo-brutto-uzemiranyitasi-meresek-alapjan>

Forrás: <https://worldview.earthdata.nasa.gov>

Aqua MODIS műhold

Motiváció II. - Modellezési nehézségek

- A köd (és hidegpárna) pontos előrejelzése napjainkban sem megoldott
- Tipikus hibák
  - Idő: Köd kialakulása, disszipációja, életsiklusa
  - Tér: Köd elhelyezkedése, horizontális és vertikális kiterjedése
  - Sugárzás: Gyakran felülbecslés
- Tipikus nehézségek
  - Kezdeti feltétel (hibák és felbontás), Modell felbontás
  - **Parametrizációk** nem pontosak (PBL, RAD, MP, LM, SF-L, Cloud fraction stb.)

Cél: A sugárzás szempontjából legoptimálisabb beállítások megtalálása. (általános + hidegp)

Módszer I. - Áttekintés

I. Érzékenységvizsgálatok (**téli** és nyári esetek, felhőborítottság param.)

- Nyári esetek: 360 modell kísérlet -> 12 eset | 30 teszt
- **Téli esetek:** 120 modell kísérlet -> 12 eset | 10 teszt

A legígéretesebb
kombinációk

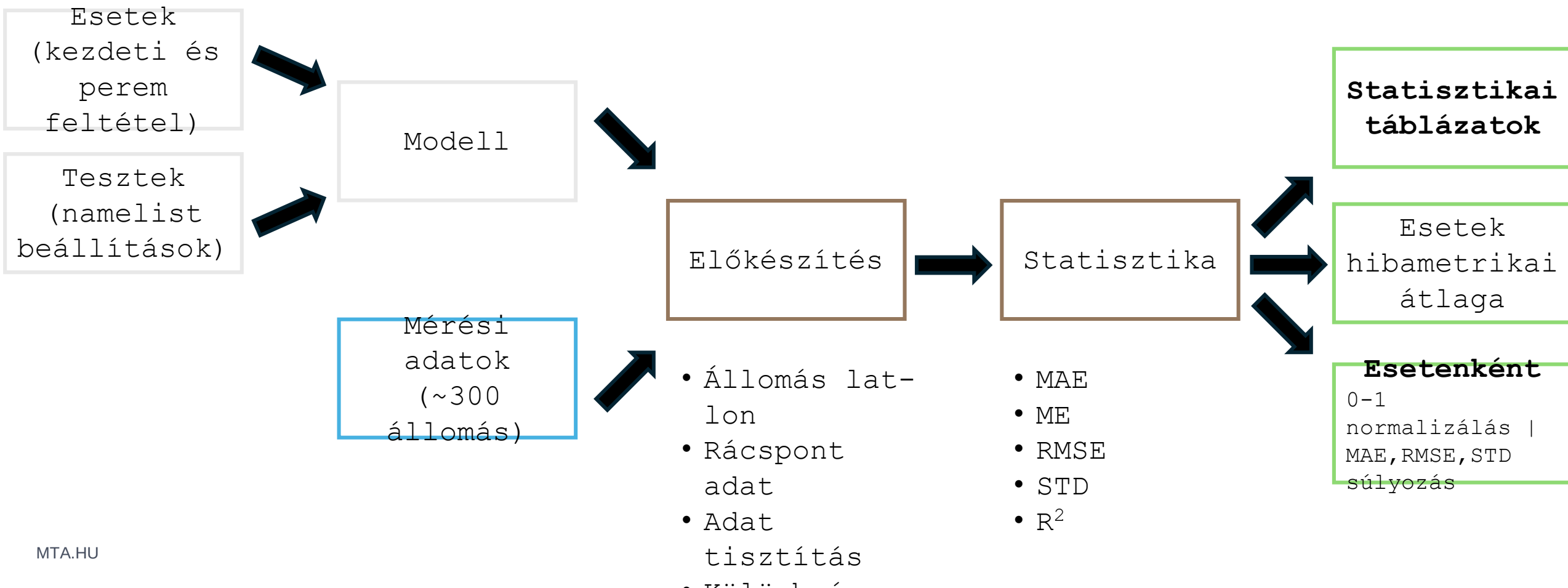
II. Kvázi operatív rendszer

- Naponta egyszer, operatív körülmények: WRFT (WRF–TEST)

III. Operatív rendszer

- Szabványos operatív futás: WRFS (WRF–SOLAR)

Módszer II. - Érzékenységvizsgálat

Módszer III.

- **12 eset**
  - 3 Tiszta idő
  - 3 Ködös
  - 3 Csapadékos
  - 3 Hidegpárnás
- 10 Teszt
  - MP (3)
  - PBL – SFL (2)
  - SCHU (2)
  - Egyéb tesztek (2)

ID	Dátum	Típus	Futás idő
I .	2024-10-21	Tiszta	36h
II .	2024-11-01	Köd	36h
II I .	2024-11-11	Hidegpárna	60h
IV .	2024-12-05	Köd	36h
V .	2024-12-08	Csapadék	36h
VI .	2024-12-15	Csapadék	36h
VI I .	2024-12-18	Köd	36h
VI			

Módszer III.

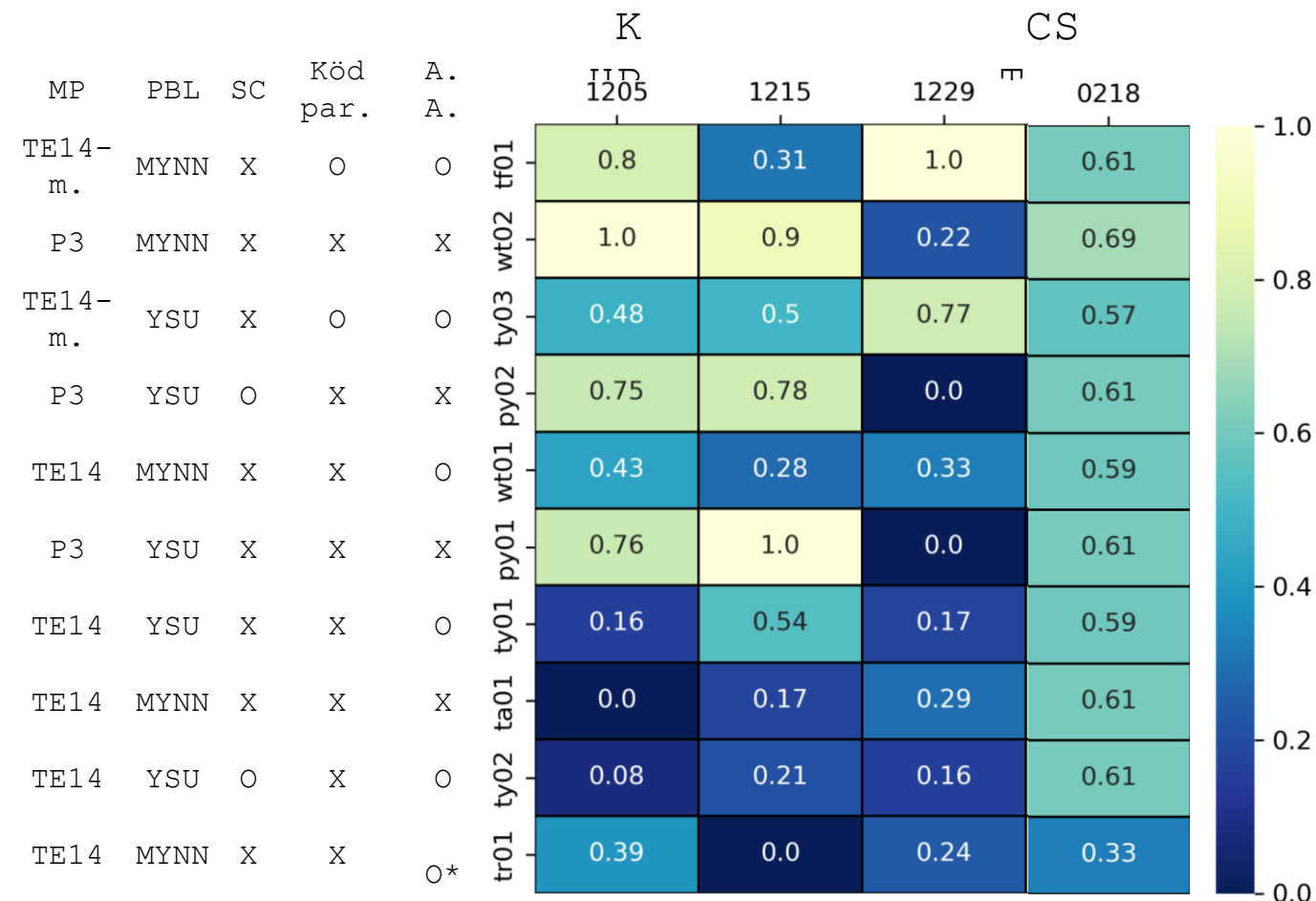
- 12 eset
  - 3 Tiszta idő
  - 3 Ködös
  - 3 Csapadékos
  - 3 Hidegpárnás
- **10 Teszt**
  - **MP (3)**
  - **PBL – SFL (2)**
  - **SCHU (2)**
  - **Egyéb tesztek (2)**

ID	MP	PBL SFL	SCHU	Köd par.	Aero. Aware	AD
wt01	Thompson	MYNN – TKE MYNN	X	X	O	1
ta01	Thompson	MYNN – TKE MYNN	X	X	X	1
tr01	Thompson	MYNN – TKE MYNN	X	X	O	3
ty01	Thompson	YSU – Hasonlósági YSU	X	X	O	1
ty02	Thompson	YSU – Hasonlósági YSU	O	X	O	1
wt02	P3	MYNN – TKE MYNN	X	X	X	1
py01	P3	YSU – Hasonlósági YSU	X	X	X	1
py02	P3	YSU – Hasonlósági YSU	O	X	X	1
	Thompson-					

Eredmények I. - Érzékenység vizsgálat

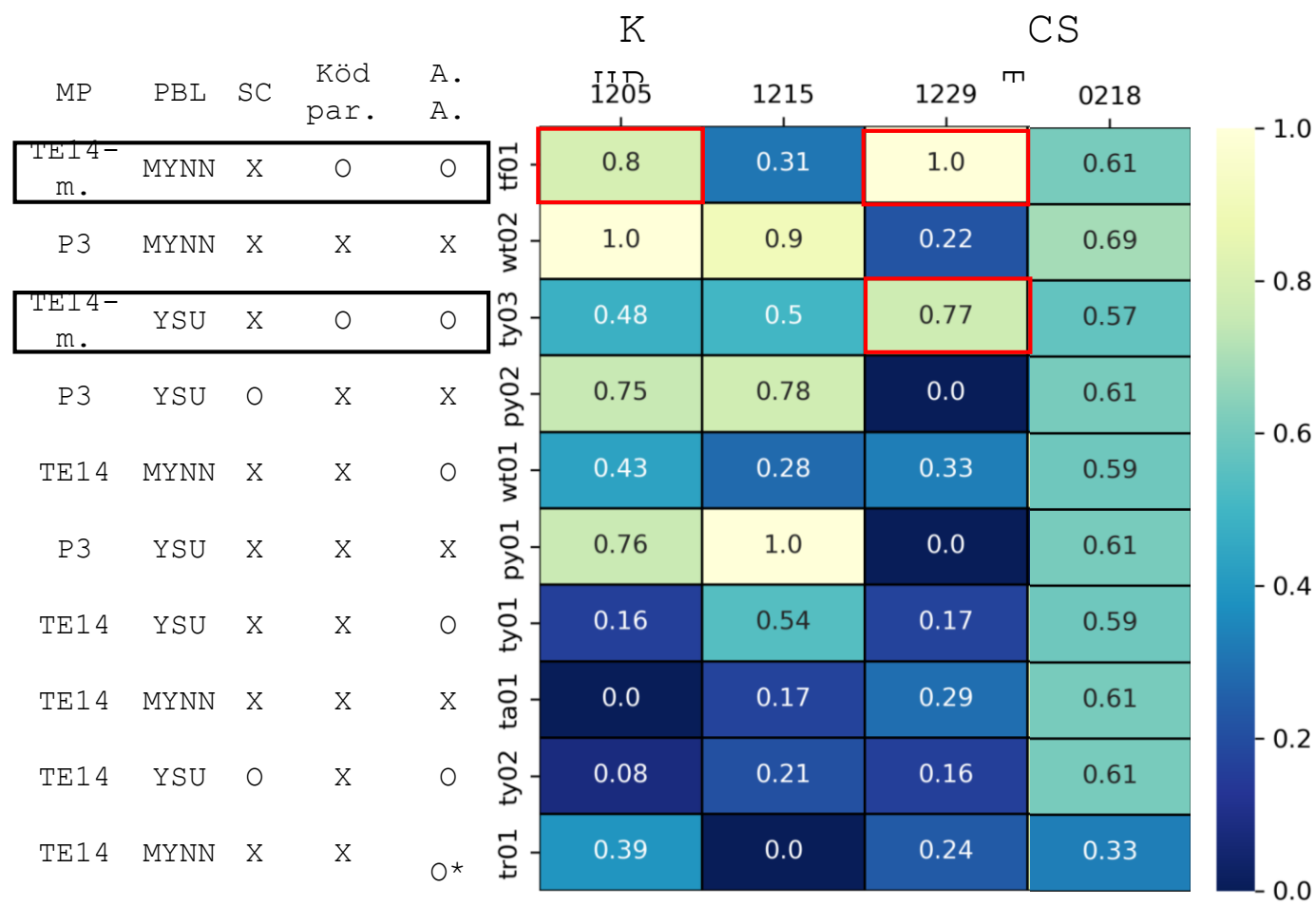
normalizált súlyozott RMSE, MAE, STD átlag

Eredmények I. - Érzékenység vizsgálat

- A hűlési sebesség alapú módszer HP esetén legjobb, köd esetén is jó

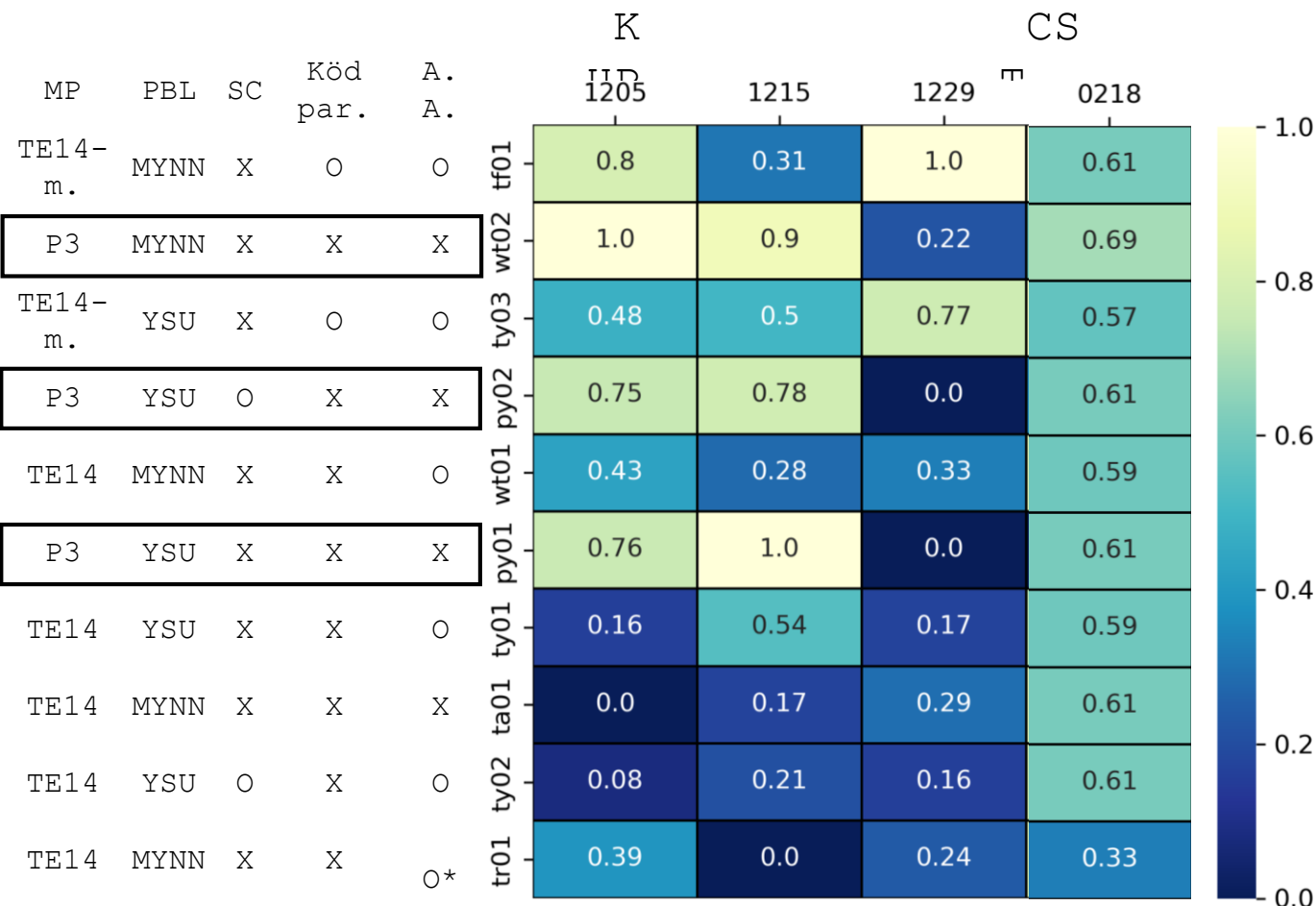
normalizált súlyozott RMSE, MAE, STD átlag

Eredmények I. - Érzékenység vizsgálat

- A hűlési sebesség alapú módszer HP esetén legjobb, kód esetén is jó
- P3 a HP eseteket leszámítva legjobb**

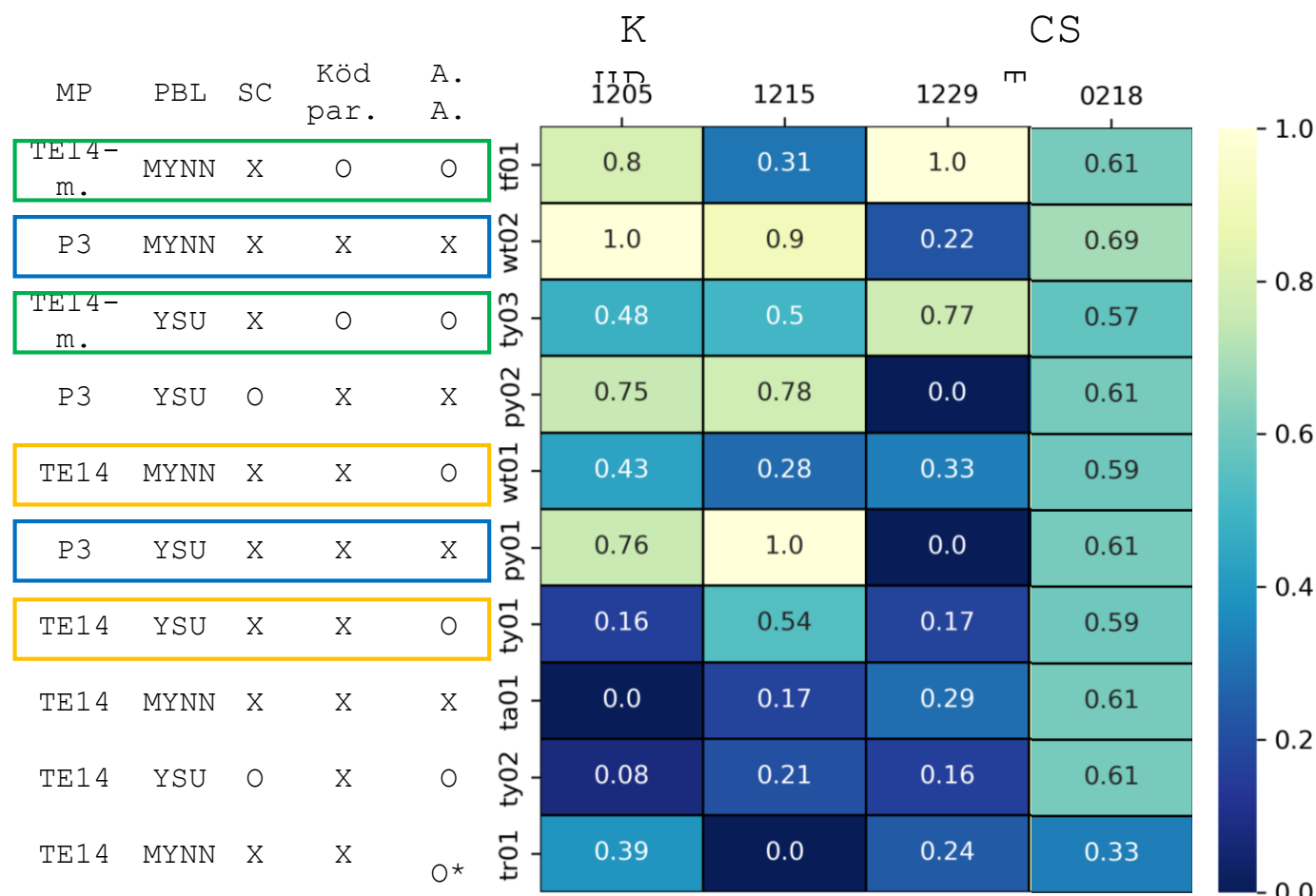
normalizált súlyozott RMSE, MAE, STD átlag

Eredmények I. - Érzékenység vizsgálat

- A hűlési sebesség alapú módszer HP esetén legjobb, kód esetén is jó
- P3 a HP eseteket leszámítva legjobb
- Azonos futásokon belül az MYNN K, HP és T esetben jobb**

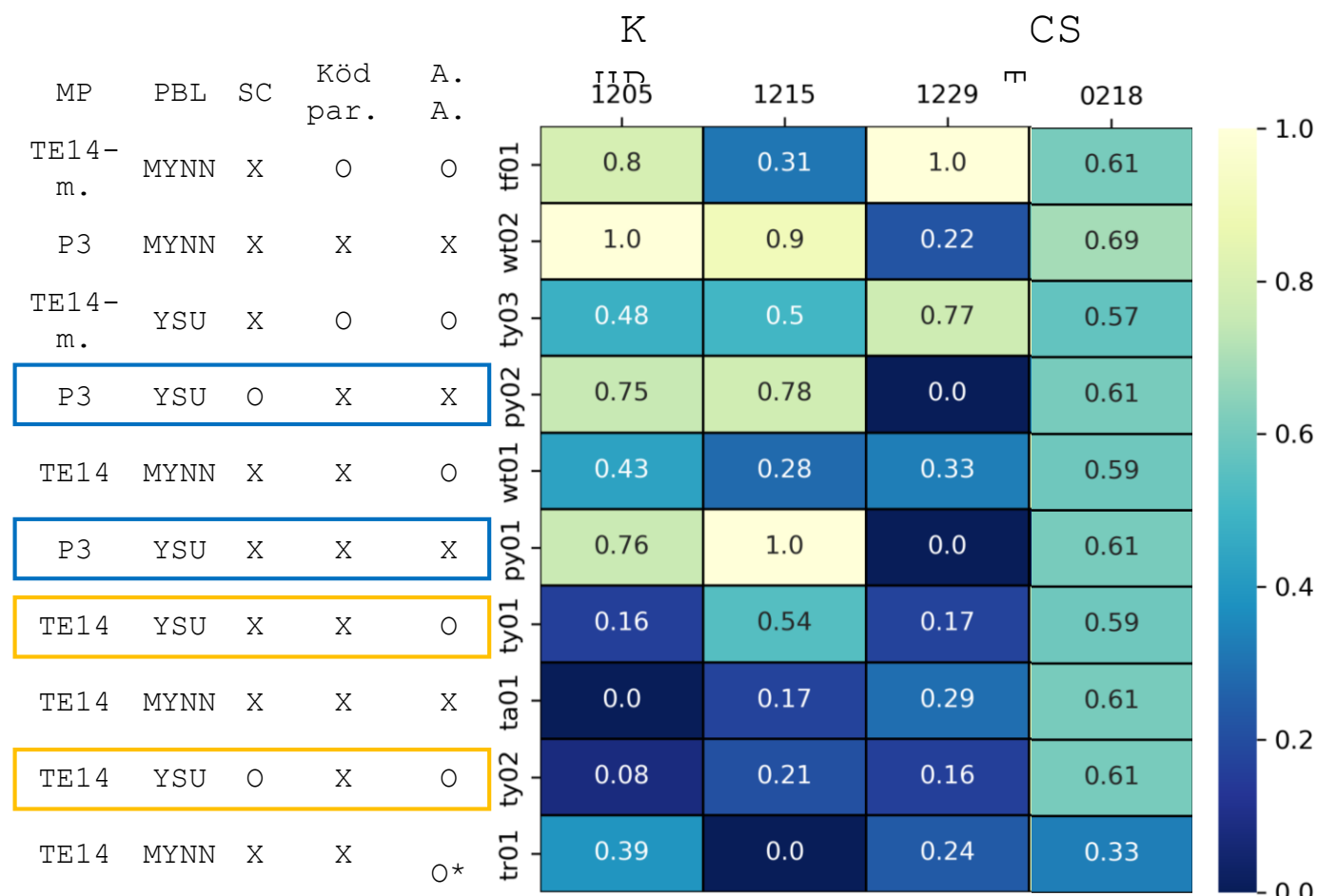
normalizált súlyozott RMSE, MAE, STD átlag

Eredmények I. - Érzékenység vizsgálat

- A hűlési sebesség alapú módszer HP esetén legjobb, kód esetén is jó
- P3 a HP eseteket leszámítva legjobb
- Azonos futásokon belül az MYNN K, HP és T esetben jobb
- **A sekély cumulus parametrizáció kismértékben rontotta az SWD-t**

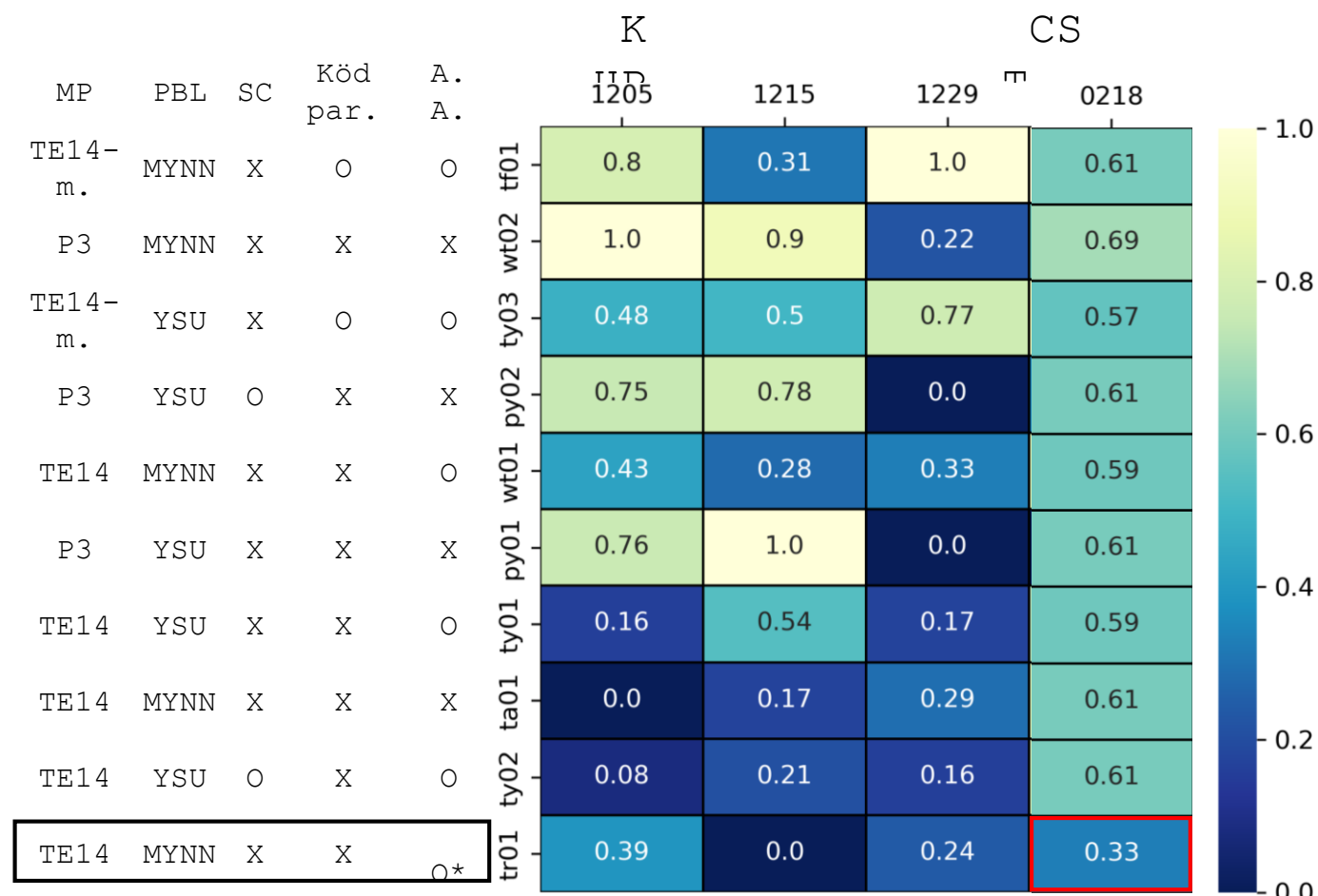
normalizált súlyozott RMSE, MAE, STD átlag

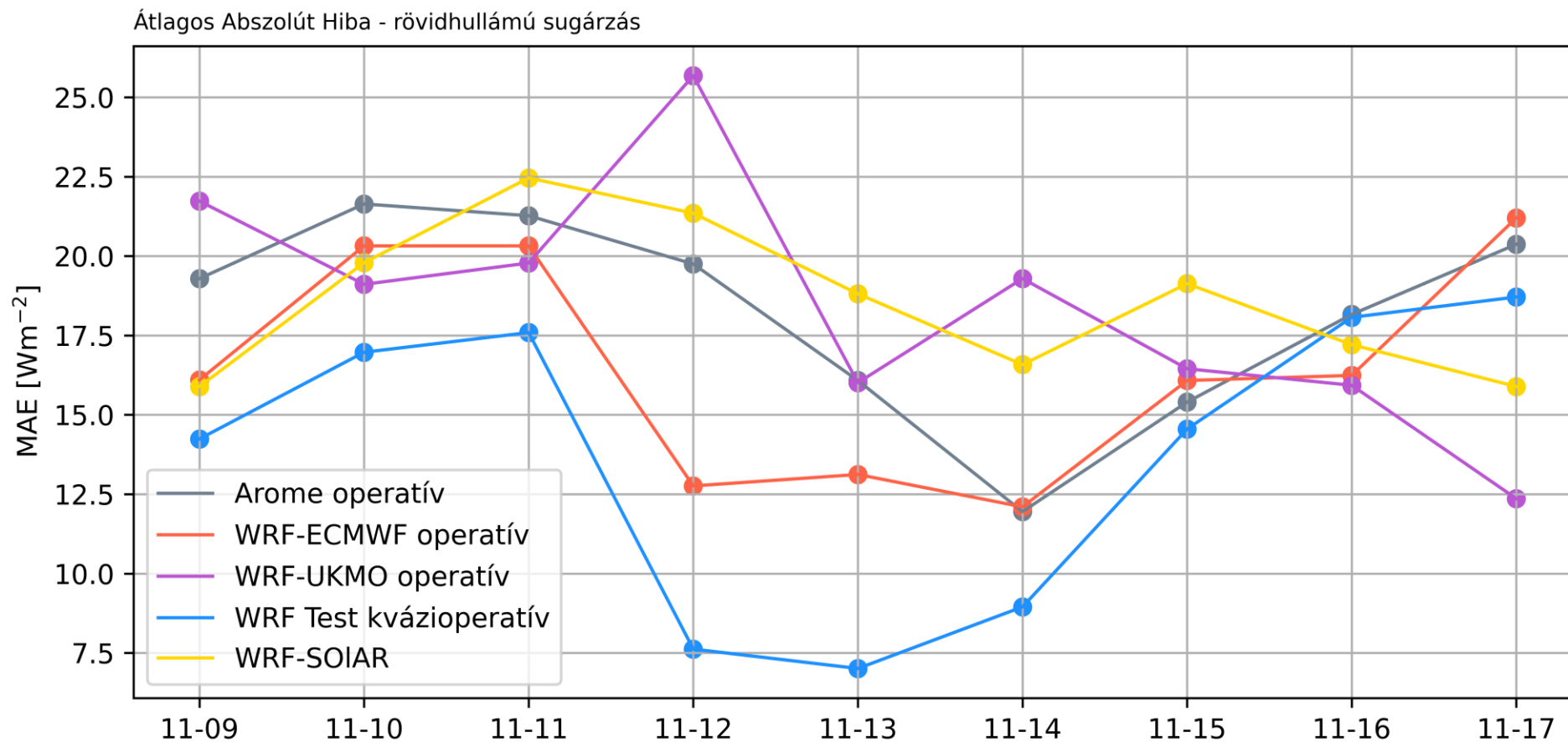
Eredmények I. - Érzékenység vizsgálat

- A hűlési sebesség alapú módszer HP esetén legjobb, köd esetén is jó
- P3 a HP eseteket leszámítva legjobb
- Azonos futásokon belül az MYNN K, HP és T esetben jobb
- A sekély kumulusz parametrizáció kismértékben rontotta az SWD-t
- **Az GOCART adatbázisból számított AOD minden esetben kisebb, mint a WRF beépített adata (Tegen, 1997).**

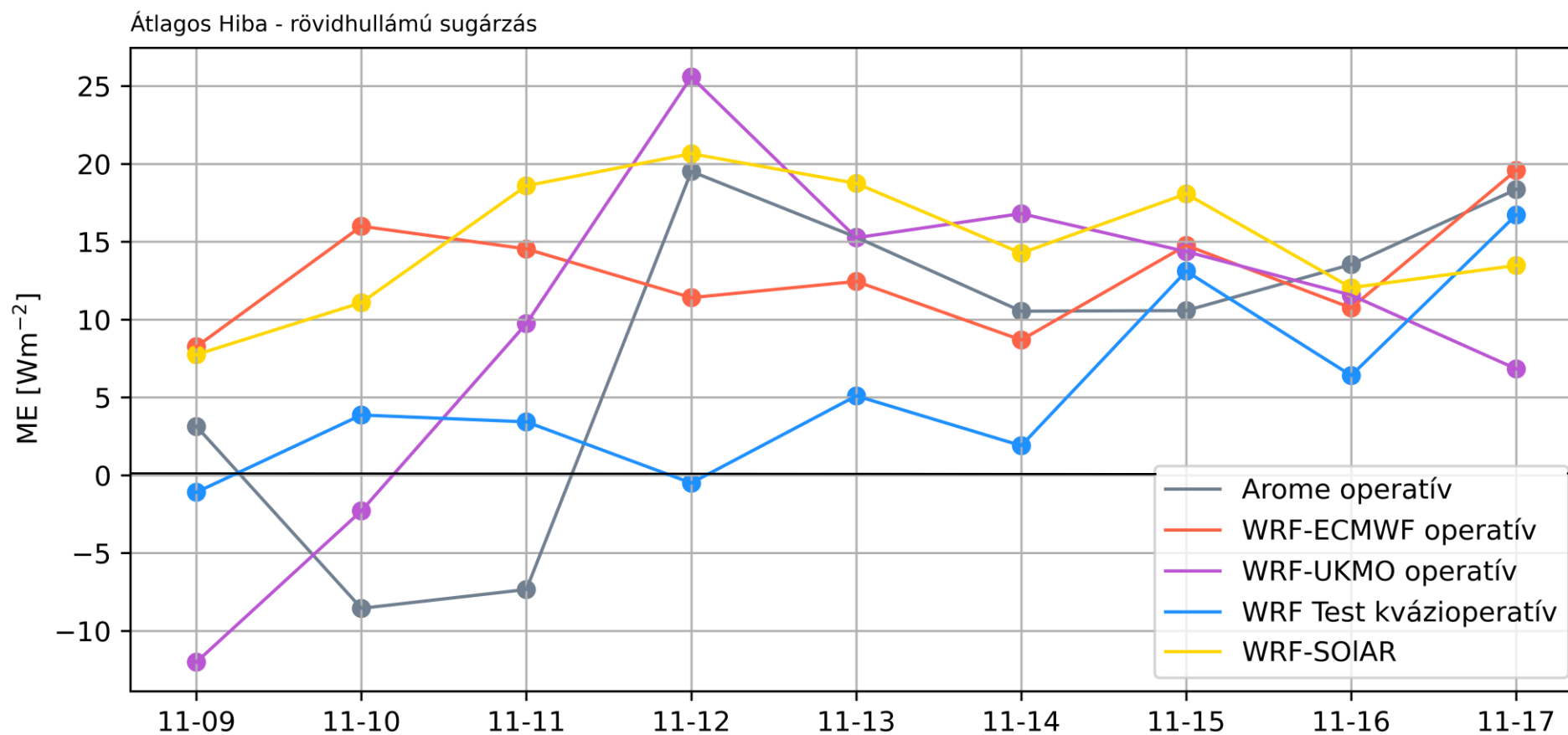
normalizált súlyozott RMSE, MAE, STD átlag

Eredmények II. - Kvázi operatív MAE

Eredmények III. - Kvázi operatív ME

Összefoglalás

- Siófoki teszt rendszer
  - Tesztkörnyezet - érzékenység vizsgálatok 12 nyári és **12 téli** eseten
  - Kvázi operatív modellek - érzékenység vizsgálatok alapján
- A hűlési sebesség alapú módszer
  - A hidegpárnás és egyes ködös eseteknél a mérésekhez legközelebbi eredmény
  - Többi esetben átlagos vagy az alatti. Ködös eseteknél oka lehet: köd korai megszűnésé, vagy kis kiterjedése
- A P3
  - hidegpárnás eseteknél kifejezetten nagy túlbecslés
  - többi esetben legjobban teljesítő tesztek között

Köszönöm a figyelmet!

MTA

